

2026 02 16

2024-1-TR01-KA210-VET-000255673

BIOCONTROL - Biopesticide for our Future

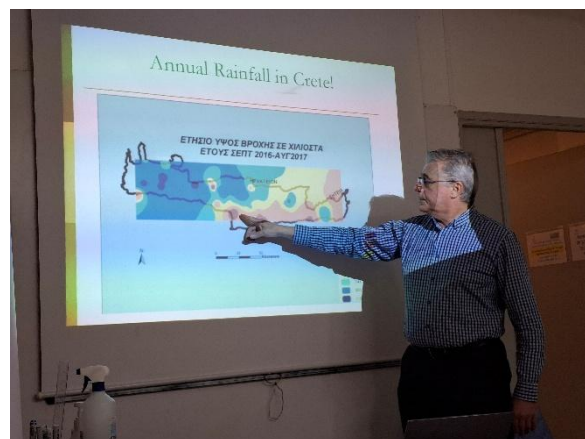
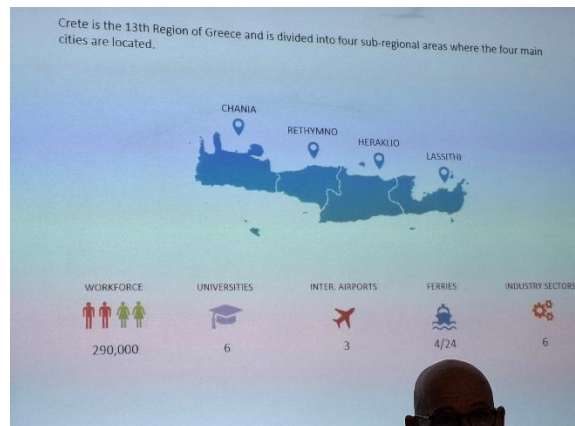
Learning Training and Teaching Activity – GREECE

2026 02 09

De eerste dag begon met een aangenaam wederzien van de Turkse collega's in de kantoren van het European Center in Training for Employment of kortweg ECTE. Daar maakten we kennis met de organisator Konstantinos Androulakis, die een korte introductie gaf gevolgd door een bespreking van de goed gevulde weekplanning. De geplande activiteiten vullen onze projectverwachtingen zeker en vast in. Er werd geluisterd naar onze vragen en suggesties om onder andere landbouwbedrijven te bezoeken. De verschillende topics rond agro-ecologie en biocontrol zijn duidelijk aanwezig tijdens deze week.

Volgende afspraak: het Directoraat van ontwikkeling, levenslang leren en tewerkstelling van de regionale afdeling van Rethymno (Piteris Charalambos). Na de voorstelling van onze scholen konden we kennis maken met de land- en tuinbouwsector van Kreta. De hoofdsectoren (olijfolie, wijn, kruiden en glastuinbouw) werden uitvoerig toegelicht. En dit steeds met een link naar de toekomstige uitdagingen en oplossingen om met de klimaatverandering om te gaan. Het was een interessante en leerzame presentatie waarbij het duidelijk werd dat de directeur heel trots is op het voor hen grote eiland Kreta! Een eiland met verschillende regio's met extremen. Onze nieuwsgierigheid om meer te weten komen is bij deze alleen maar groter geworden. Uitkijken naar morgen dus.....!

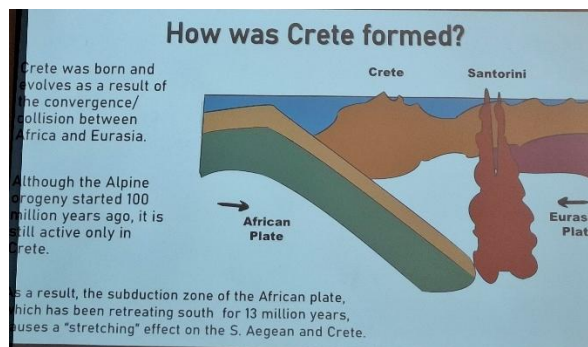
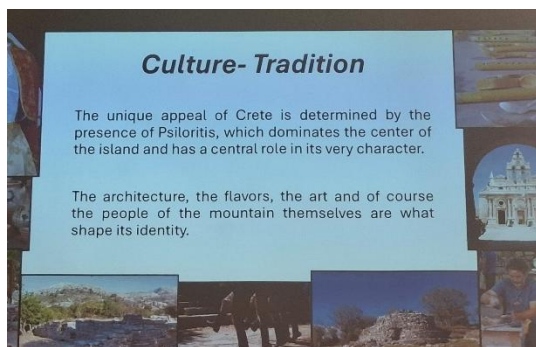
2026 02 10

We vertrokken vanaf het stadspark naar **Psiloritis Unesco Global Geopark** (<https://psiloritisgeopark.gr/>), anderhalf uur rijden, de bergen in. Onderweg nog de plaatselijke flora gedetermineerd zoals de massa's knikkende klaverzuring en de hyacint orchis tijdens een tussenstop en al rijdend de verschillende bomen. Ook de fauna was een belevenis: vale gieren zwevend boven onze hoofden en raven, helaas ook dode dassen langs de weg.

In het **Psiloritis Geopark** aangekomen kregen we een volledige uiteenzetting wat dit juist allemaal inhield:

- *Wat is een Unesco Geopark: een verenigd geografisch gebied waar locaties en landschappen van internationale geografische betekenis zijn, met een holistisch concept van bescherming, educatie en duurzame ontwikkeling.*
- *Geosites kunnen unieke geoformaties zijn die gevormd zijn door de aarde en de mensen van Psiloritis in dit geval.*

- *België heeft er blijkbaar ook eentje: Famenne ardenne en nog 228 over de rest van de wereld.*
- *Vijf hoofdbestanddelen vormen samen een geolocatie: biodiversiteit, historische monumenten, immaterieel erfgoed, lokale producten, menselijke activiteiten ...*
- *Kreta's geopark Psiloritis ligt in het midden van het eiland en omvat zowel bergen als een kuststreek*

Het unieke eiland dat gevormd werd door het over elkaar schuiven van tektonische platen waaruit bergen en grotten ontstonden en als eiland zijnde, zorgde dit voor een unieke fauna en flora. En dus samen met de lokale producten, materieel en immaterieel erfgoed en de menselijke activiteit voldoet dit gebied als geopark.

Verschillende gebieden hebben hun eigen identiteit door de geografische ligging, een eigen biodiversiteit, de ambachten die in dat gebied mogelijk zijn en de producten en rituelen die errond ontstaan zoals bijvoorbeeld:

Op de lagere geografische delen en hellingen: de wijngaarden, olijfbomen, fruit en groenten. De hogere geografische delen lenen zich dan weer enkel tot het hoeden van schapen en geiten en het verkrijgen van hun wol, dat dan weer verwerkt wordt tot stoffen. De melk wordt dan weer ter bewaring verwerkt tot kaas die de herders vervaardigen in de verschillende mitata (stenen herdershutten) die over het hoger gelegen plateau verspreid liggen. De producten uit de verschillende gebieden kunnen dan aan elkaar verkocht worden.

De uitdaging voor de toekomst van het geopark (een verzameling van aaneengesloten verschillende geologische en cultuurhistorische en biodiverse landschappen?) is het 'in stand' houden van bepaalde gebruiken door samenwerking en informeren van de huidige bevolking maar ook om de toekomstige problemen tijdig aan te pakken zoals onder andere

klimaatverandering, waterwinning, maar ook de veranderde levenswijze en activiteiten van de mens.

Na deze uiteenzetting reden we verder voor een bezoek aan een gereconstrueerde mitato (voor de herders) waar we 'Thomas met de drone' wat gier vluchten konden laten uitvoeren. 's Avonds werd er met de hele bende nog aan foodsharing gedaan in een idyllisch steegje in het oude stadscentrum van Rethymnon.

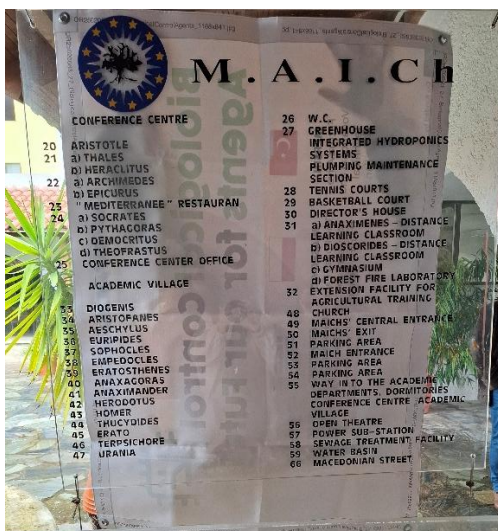
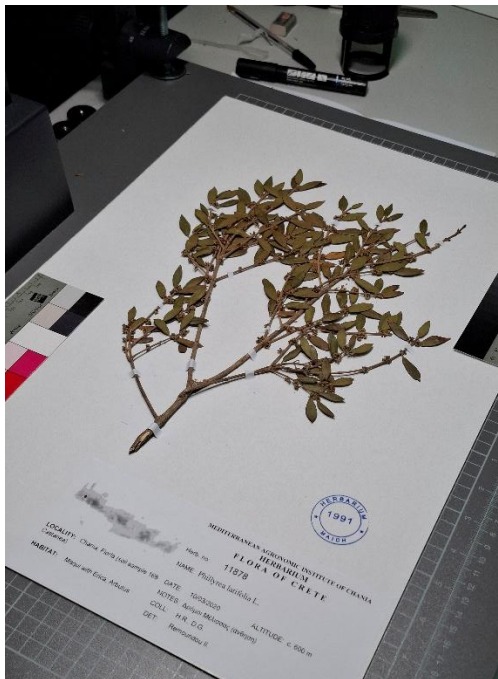

2026 02 11

Op dag drie vertrokken we vanuit Rethymnon naar Chania, de beste stad van Kreta (volgens de inwoners). Hier bezochten we het '**Mediterranean Agronomic Institute of Chania**' (**MAICH**). Dit life science instituut voert onderzoek uit binnen disciplines zoals omgevingswetenschappen, voedselkwaliteit, biotechnologie, horticuurgenetica en duurzame landbouw.

Eenmaal aangekomen in het instituut bezochten we het bodemlaboratorium onder begeleiding van landbouwkundige Giorgos Prekatsakis. In het labo worden bodemstalen onderzocht op vraag van en in functie van de lokale landbouwers. De adviesrapporten die daaruit voortkomen zijn afhankelijk van de noden van de landbouwers, maar omvatten in het algemeen analyses zoals bodemtextuurklassen, de zuurtegraad en voedselrijkdom van de bodem, maar ook meer complexe materie zoals de beschikbaarheid van voedingsstoffen voor planten waaronder de kationenuitwisselingscapaciteit (CEC). Veelal zijn de landbouwers op zoek naar advies op vlak van bemestingsregimes. Hiernaast is een veel voorkomende vraag het analyseren van de bodem met oog op het potentieel van hun landbouwgronden voor het verbouwen van alternatieve gewassen, waaronder avocado's. Giorgos Prekatsakis wees op het belang van goed personeel dat in staat is de data op een accurate manier te kunnen analyseren, maar ook het vermogen om die theoretische resultaten te kunnen vertalen naar praktisch inzetbare maatregelen waar de boer mee aan de slag kan gaan.

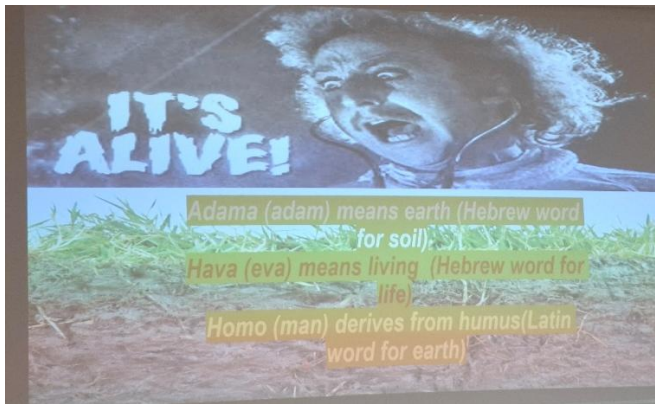

Na de rondleiding in het bodemlabo, bezochten we de herbaria-afdeling en de zaadbank. In deze afdeling van het instituut ligt de focus voornamelijk op het preserven en digitaliseren van de floradiversiteit van het eiland voor wetenschappelijk onderzoek. Naast het moderniseren en uitbreiden van de herbariacollectie, beheren ze een zaadbank. Hier worden zaden van kwetsbare endemische plantensoorten en oerrassen van diverse voedselgewassen bewaard. Dit om de genenpoelen van de betreffende soorten te bewaren en indien nodig in te zetten voor genetische versterking van bedreigde wilde populaties of van voedselgewassen. Het derde onderdeel van het bezoek was het bijwonen van enkele presentaties over lopende projecten, zoals het 'Bio Value-project'. Dit project beoogt het realiseren van duurzame agro-ecosystemen, gezondere en diversere voeding voor consumenten, verhoogde biodiversiteit en het ondersteunen van alle belanghebbenden binnen de agrarische waardeketen. Een ambitieus en complex project waarbij multidisciplinaire en internationale samenwerking vereist is.

We sloten het leerrijke bezoek af met een rondgang over de campus, waarbij we enkele opmerkelijke plantensoorten determineerden – iets met beroepsmisvorming – en zaden

verzamelden van onder andere de Johannesbroodboom (*Ceratonia siliqua*), welke diep verankerd is in de Kretenzische cultuur en de eigenaardige eigenschap heeft dat alle zaden vrijwel hetzelfde wegen. Hierdoor werden de zaden gebruikt als standaard om producten te wegen, waaruit de éénheid 'karaat' voortkwam.

2026 02 12

Vandaag kregen we een uiteenzetting van 'Babis' (Piteris Charalampos-Nikolaos). Hij is hoofd van het departement Educatie, levenslang leren en Werkgelegenheid van het regionale district Rethymno, regionale overheid van Kreta (www.crete.gov.gr) alsook opleidingsdirecteur van het openbaar beroepsopleidingscentrum van Rethymno (www.kekaper.gr).

PDO- of BOB label

PGI- of BGA label

TSG- of GTS-label

Vandaag vertelde hij ons wat meer over de 3 kwaliteitslabels van de Europese unie voor landbouwproducten en voedingsmiddelen. De Europese Unie beschermt haar authentieke landbouwproducten door te wijzen op de diversiteit en op de kwaliteit die gelinkt is aan de plaats waar zij oorspronkelijk vandaan komen.

Het PDO-label (of in het Nederlands het BOB-label: Beschermd OorsprongsBenaming) wordt enkel gegeven aan producten die in hoofdzaak of exclusief ontstaan zijn door het bijzondere geografische milieu (zoals klimaat, topografie, lokale productiekennis, ...) van de plaats van oorsprong. Bovendien wordt een PDO enkel verleend aan producenten waarvan de productie, verwerking en verpakking plaatsvinden binnen een specifiek geografisch gebied. Het bekendste voorbeeld van dergelijk Kretenzisch product is Graviera Kritis. Deze kaas wordt op een authentieke manier gemaakt met melk van lokale schaa- en geitenrassen en daarna verpakt op het eiland.

Voor een PGI-label (of in het Nederlands het BGA-label: Beschermd Geografische Aanduiding) is het verband tussen het product en zijn geografische oorsprong kleiner. Het volstaat dat een bijzondere kwaliteit of reputatie aan de geografische oorsprong kan worden toegeschreven. Minimaal één van de productie-, verwerkings- of verpakkingstadia moet in het geografische gebied gebeuren.

Het TSG-label (of in het Nederlands het GTS-label: Gegarandeerde Traditionele Specialiteit verwijst niet naar de herkomst van een product, maar beklemtoont het verband tussen de kwaliteit ervan en de traditionele productiemethode of traditionele productsamenstelling. Hét bekendste Griekse voorbeeld is Ouzo, een lokale gedestilleerde drank.

De Europese catalogus bevat 3380 beschermde kwaliteitsproducten, deze zijn beschermd onder Europese wetgeving. Je kan deze catalogus bekijken op volgende website: <https://www.tmdn.org/giview/gi/search?databases=AGRI>.

Lokale producenten doen er goed aan een consortium te vormen met gelijkaardige spelers om zo meer inspraak te krijgen op Europees niveau. Bovendien biedt samenwerken en netwerken binnen de Europese Unie een cruciaal voordeel. Een belangrijk netwerk binnen Europa voor lokale kwaliteitsproducten (zoals olijfolie, kazen, wijnen, ...) is AREPO – Association of European Regions for Products of Origin.

Hierna kwam Konstantinos 'Kostas' Androulakis van ECTE aan het woord. Hij lichtte kort 'The European Green Deal' toe. Dit is een gezamenlijke visie voor een klimaatneutraal continent.

Hierbij komen 3 pijlers aan bod:

- klimaatneutraliteit
- sector-overschrijdende afstemming

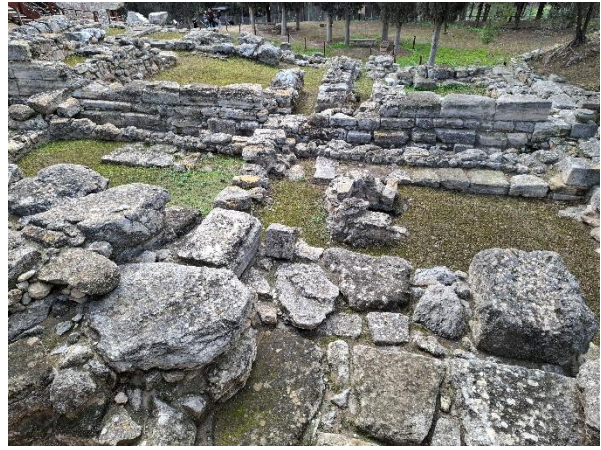

2026 02 13

Tot slot brachten we de laatste dag door op de Unesco werelderfgoed site te **KNOSSOS**, Heraklion. Het legendarische paleis van koning Minos heeft nog steeds zijn geheimen niet prijsgegeven. Na een wandeling langs de haven in Heraklion, keerden we terug naar Rethymno om de laatste avond in stijl af te sluiten.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Met dank aan

- KA2 Erasmus+
- Het directieteam
- De deelnemers
- De Turkse partner en ECTE

